

Stand by America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 150.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY DECEMBER 29th 1919

LETO XXII. — VOL. XXII.

Umor Slovenca na Božič radi alkohola

V petek so našli mrtvo truplo Nick Ostriča v West Parku na neki železniški "dumpi", in v soboto se je izkazalo da je morilec Ostriča 20 letni Vid Ozanič. Ko so Vida Ozaniča aretirali, je povedal pred policijo sledeče: Ostrič je pil žganje pretekli petek, katerega je sam naredil, nakar se je začel pripravljati z Mike Marincelom, nekim boarderjem. Jaz sem oba spogal iz hiše. Ostrič pa je kmalu prišel nazaj in zahteval svoj revolver. Ker mu ga nisem hotel dati, mi je zagrozil z nožem, nakar sem streljal na njega.

Družina Ozanič stanuje na 12710 Longmeade ave. v West Parku. Umor se je pripetel na božični večer. Ko je mož ustrelil Ostriča, sta on in njegova žena naložila mrtvo truplo na majhen voziček ter ga odpeljala mrtvega na železniško dumpo.

Kako so našli mrtvo truplo Ostriča je precejšen dogodek. Marincel je stanoval kakih devet mesecev pri družini Ozanič. Pred kakimi 14 dnevi je prišel k družini na stanovanje tudi Nick Ostrič iz Pennsylvanije. Marincel in Ostrič sta bila prijatelja že iz stare domovine. Na božični dan sta ves dan pila žganje, katerega sta sama izdelovala. Okoli osme ure zvečer je Nick prosil Marincelna naj mu da \$10. Toda Marincel ni hotel dati denarja, nakar se je Ostrič tako ujezil, da je začel preklinjati in groziti. Vid Ozanič in njegova žena sta prišla Ostriča, ki je mahal z nožem okoli sebe. Ozanič jima je rekel, da če se hoteta topsti naj gresta ven na dvor. Oba sta res odšla, toda Ostrič se je kmalu vrnil in po nudi \$50, če mu dajo družinski revolver. Toda Ozanič je revolverja ni hotel dati, nakar ga je Ostrič napadel in žena je prišla jokati. Žena je držala dveletno hčerko v rokah, toda Ostrič jo je kljub temu tako sunil, da se je zvrnila z otrokom po tleh. Potem je Ostrič ponovno napadel Ozaniča z nožem, a žena se je medtem pobrala in hitela v drugo sobo, kjer je bil spravljen revolver. Nick Ostrič je to menda opazil in je hitel za ženo, ki je že imela revolver. Nick jo je napadel z nožem prav zraven božičnega drevesa, in medtem je padel strel.

Takoj po uboju je žena zavlekla mrtvo truplo na dvorišče in očistila kri v hiši. Nekako ob 9. uri je Vid Ozanič naložil mrtvo truplo na majhen voziček in ga zavlekel na železniško dumpo. Ozanič je dobro vedel, da bodo truplo našli, kajti voziček je zapustil velike sledove v snegu. Toda mrtveca ni hotel imeti v hiši, zato je truplo odpeljal. Marincel so ni še prikazal sodniji, in pravijo, da stanuje nekje na St. Clair ave. Vid je dober človek, in pred odhodom se je poslovil in da mu mali Anič, hčerki Ozaniča en dolar. Uboj je povzročil Ostrič ki je bil pijan in kot divji mahal okoli sebe z nožem.

V petek je sel Ozanič s svojo ženo na obisk k prijatelju na St. Clair ave. In E. Wood St. in kmalu potem ko je zvečer vrnil v West

Park, je bil aretiran. Ozanič je delal v Akronu in je le ob nedeljah in praznikih prihajal domov.

Mrtvo truplo na železniški dumpi je našla 12 letna Mary Struna, ki se je tako prestrašila, da je šla naznaniti sosedu Frank Masokato Slednji je nemudoma obvestil vsakega maršala Math Slavina, ki je pozval serife. To je bilo v petek popoldne. Serifi so kmalu dobili sled vozička in kri. Vse to je vodilo do Ozaničeve hiše, kamor so dospeli, toda ni bilo nikogar doma. Udrli so v hišo, kjer so dobili na tleh posode za vino, žganje in pivske steklenice. Pohištvo premetano, božični drevesce v neredu. Serifi so sklenili ča kati, in res proti večeru se je Ozanič vrnil z družino, in oba sta bila aretirana, predno sta prestopila prag svoje hiše. Prestrašena sta bila tako, da nista mogla govoriti, in sta sprva vse tajila, toda ko je policija posebej zaskrbeli Mrs. Ozanič in ji zagrozila, da ji gre za življenje, se je nesrečna žena udala in vse po pravici povedala. Pozneje je isto storil njen mož. Žena je pod varščino \$500 kot priča, dočim so proti njenemu možu vložili tožbo umora prve vrste. Toda kakor mora vsakdo sprevideti iz te zgodbe, obtožba ni pravilna, ker uboj se je pripetel očitno v samobrambi, kajti gotovo je, da bi Ostrič zaklal Ozaničovo ženo, da ni bil prej sam ustrelen. Seveda pride do porotne obravnave, in porota bo odločila ta slučaj. Zalostno pri tem je le, ker je preobilica ne srečnega žganja zopet zahtevala novo žrtv ter prinesla eni družini gorje, temperenčnikom pa novo orožje.

— Dr. Slovan št. 3. SDZ je zvolilo sledeče nove uradnike: John Zaletel predsednik, Mart. Zajc podpredsednik, Frank Krašović tajnik in zapisnikar, Louis Špehek blagajnik. Nadzorniki: John Špehek, Ludwig Medvešek in Jakob Javornik. Društveni zdravnik dr. F. J. Kern.

— Dr. sv. Ane, št. 4. SDZ je izvolilo sledeče uradnike: Julija Brezovar predsednica, Mary Šilc podpredsednica, Frances Debevec tajnica, Mary Tekstar zapisnikarica, Helena Mally blagajnica. Nadzornice: Ana Erbežnik, Rose L. Eršte in Genovefa Supan. Dr. zdravnik dr. James M. Seliškar.

— Rešitev vprašanj, stavljenih v številki dne 22. dec. priobčimo prihodnjič.

Iz vrh. urada S. D. Z.

Članom in članicam vseh društev S. D. Zveze se naznanja, da je splošno glasovanje za Onemogli sklad bilo sprejeto. Glasovalo je 609 članov za Onemogli sklad, 188 proti, in glavni odbor je pri seji 28. dec. potrdil to glasovanje. Društveni tajniki se torej opozarjajo, da od 1. jan. 1920 naprej pobirajo od vsakega člana in članice 5c. na mesec za prispevke v Onemogli sklad, kakor določeno na konvenciji in splošnem glasovanju.

F. Hudovernik, tajnik.

Mizerija Slovencev v zasedenem ozemlju

V okrajih, katere je zasedla italijanska armada, in kjer prebivajo Slovenci, so Slovenci ustanovili šole v podzemskih jamah in v kletih, kjer učijo svoje otroke materinega jezika, ker so Italijani odpravili vsak znak slovenske iz šol. Tako se je izjavil Walter Predovich, ki se je pravkar vrnil iz stare domovine, potem ko se je tam mudil šest mesecev, da je razdelil prvo pošiljatev živeža in obleke, dar ameriških Jugoslovancev svojim v domovini.

Mr. Predovich je nadalje povedal: Govoril sem z jugoslovansko mirovno delegacijo v Parizu, ki je mnenja, da bi Italijani takoj zasedli vsa Dalmacijo in tudi Ljubljano, če umakne Amerika svoje bojne ladije iz Jadrana. Jugoslovanski voditelji v Parizu so me prosili, naj prosim pri ameriški vladi, da Amerika obdrži svoje brodogradne v Jadrano, dokler se jugoslovanski-italijanski spor ne reši. Italijanske vojaške oblasti v zasedenih krajih neprestano aretirajo vsakega Slovenca ali Hrvatca, ki jim je količkaj sumljiv, da ljubi svojo rodno zemljo. Njkdar več se ne sliši od njih, in skoro gotovo poginejo v ječah od lakote. Italija je poslala izborne učitelje v zasedene kraje, da polahonijo slovenske deca. Oni otroci, ki gredo v novo ustanovljene laške šole, dobijo mnogo jesti in lepe obleke, in z njih stariši Italijani lepo po stopajo. Medtem pa se njih otroci učijo laško, poljubovati morajo laško zatavo in prepevati laške narodne in krajevne pesmi.

Govoril sem z mnogimi Jugoslovanci v zasedenih krajih, pravi Predovich, in vsi so mi rekli, da je njih življenje pod Italijani živa smrt. Avstrijski so bili skrajno zločinski napram našemu narodu, drli so ga do kože toda italijanska vlada je še veliko slabša. Če italijanski vojaki v kaki vasi priredijo ples, in slovenska dekleta ne pridejo k plesu, udeležijo vojaki v stanovanja in poberejo vsa dekleta. Noben slovenski odvetnik ne sme nastopiti na sodniji, če ne zna laško. Stroga cenzura vlada nad pismi in časopisjem. Ljudje so v paniki. Njkdar nimajo, kamor bi prosili za pomoč, živijo v suženstvu srednjega veka. Borili so se s Turki in Nemci desetletja, in uprizorili bodo vojno proti Lahom. Naši ljudje so mirni kmetovalci, ne želijo prelivanja krvi, toda da rešijo svojo narodno kri, se bodo borili do zadnjega dihljaja. Vsi pričakujejo pomoči od Amerike. Amerika je njim simbol pravice in svobode.

Tudi za Trst se bo spregovorila resna beseda. V okolici Trsta je s Trstom vred 300.000 Jugoslovancev. Naši ljudje ne bodo pustili Trsta Lahom. (Tako je mnenje Slovencev v domovini, v Ameriki pa je Republičansko Združenje šlo pred kongres in se uradno izjavilo, da Jugoslovanci ne marajo Trsta in istrskih Jugoslovancev!!! Op. ured.)

Sranksarska politika v Jugoslaviji je precej obsežna, toda duh edinstva preveča vse kroge. Vsako natolcevanje, da naš narod ne želi združiti s Srbi, je laška propaganda. Vsa očitanja napram Srbom, da zatirajo Slovence in Hrvate, so prosta izmišljotina.

Odhod parnika iz N. Y. je prestavljen

Nepričakovane ovire, katerim se ni mogel nihče ogniti, so ponovno zadržale odhod ameriških Jugoslovancev srotinim v domovino. Mi smo mnenja, da je najbolje, da to razložimo in povemo vsem, katerih se tiče, kajti prepričani smo, da je odkritost in jasnost najboljša zaupanje.

Položaj je danes sledeč: U. S. Relief Shipment, ki je posređoval to drugo pošiljatev blaga in živil je imel podpisano pogodbo s Cunard prekomorsko črto, da potom Čecho-Slovak Commercial Commision prepelje blago v Trst. Toda premogarski štrajk je tako hudo zadel vse parobrodne kroge, da je bila cela vrsta parnikov ustavljen, in je vlada ustavila odhod parnikov. Od 15. novembra naprej sploh noben parnik ni odplul iz Amerike proti Trstu. Pogodba s Cunard črto se je raditega razdrila, in naredila nova pogodba s French American parobrodno črto, ki je imela parnik "North Pine" na razpolago, kateri bi odplul proti Trstu. Podpisali smo vse potrebno za prevoz, zavarovalnino ter druge potrebne stvari, in odhod je bil določen na dan 20. dec. Toda dotični parnik ni imel niti funta druge pošiljave, blaga in zabojev kot samo našo. Ker pa naša pošiljatev tehta približno 600 ton, parnik s tem ni mogel odpluti, ker bi bil balast premajhen, in je nevarno za vsako ladjo odpluti na morje z nezadostnim balastom. Riskirali bi preveč, in ker je varnost pošiljatev naša največja briga, smo morali počakati. Medtem smo dobili pogodbo, da vzame naše blago na ameriško-nemški parnik, ki vozi v Hamburg, nakar bi blago šlo preko Nemčije, Češke, Avstrije v Jugoslavijo. Toda ta pot je skrajno nevarna, ker je v Severnem morju še vsepolno min, ostalih od vojne, in naši zastopniki v N. Y. Jakič, Perdan in Debevec so nam sporočili, da je ena večja češka pošiljatev, obstojča iz 3000 boks, se potopila. Parnik je zadel na mino. To pot smo torej odvrkli. Medtem pa so naši zastopniki v N. Y. z nad vse energičnem posredovanjem Mr. V. J. Kubelke, prisilili kompanijo, ki bi imela blago peljati v Trst dne 20. dec., da je ona prevzela jamstvo in odgovornost ter vse nadaljne stroške do dneva, dokler parnik ne odplove, kajti mi smo imeli pogodbo podpisano, da odplove 20. dec. in vse nastale stroške mora trpeti kompanija, kar je tudi prevzela. Medtem pa smo se obrnili na vlado, in sedaj se vrše pogajanja, da se stvar čim najhitreje reši.

Stiri stvari so, ki so zakasnilo pošiljatev: Prvič nepopolnost mnogih rokov, ki niso delali po določenih pravih. 272 boks je bilo treba popraviti, nekatere znova narediti. Pri več kot 150 boksah so ljudje naslove ali napačno, površno ali nezadostno naredili. Tri tedne je vzelo, da se je to spravilo v red. Drugič, štrajk nakladačev v New Yorkem pristanišču je povzročil, da je ostalo na dokih

na laž od strani Italijanov, da nahujskajo en del Jugoslovancev drugemu. Narodna edinstvo v Jugoslaviji je popolna.

Jeklarska stavka se uradno nadaljuje

John Kwiatkowski in Joseph Mrozcek, dva uradnika lokalne podružnice jeklarske unije sta bila poslana or Warsaw local v Pittsburg, da poizvesta, kaj je pravzaprav z jeklarskim štrajkom. V Pittsburgu sta govorila z Z. W. Foster, tajnik unije jeklarskih delavcev, ki se je izjavil, da se jeklarski trust pritožuje, da nima dovolj jekla za vsa naročila, kar je gotovo znamenje, da štrajk močno upljuje na jeklarske tovarne. Toda David Davis, mednarodni uradnik jeklarske unije se je izjavil, da je on predlagal, da bi se moral štrajk jeklarskih delavcev preklicati pred 6 tedni, ker je štrajk gotovo zgubljen. Na konferenci delavskih zastopnikov v Washingtonu je Davis isto svetoval. Ko so se zastopniki štrajkarjev vrtili v Cleveland, je bila sklicana seja treh unijskih podružnic, pri katerih se večinoma sami Poljaki. Ko je Anton Pilawski, zastopnik štrajkarjev pri centralnem odboru, podal svoje poročilo, unijski štrajkarji niso hoteli zaslusiti poročil ostalih dveh delegatov, ki so bili poslani v Pittsburg. Ob enem se je govorilo med štrajkarji, da sta oba, John Kwiatkowski in Jos. Mrozcek prosila za delo pri American Steel & Wire Co. nakar je unija odredila, da morata odložiti svoje urade pri uniji, vrniti unijske karte in povrniti potne stroške, kateri sta dobila od unije za pot v Pittsburg. Unijske podružnice jeklarjev, ki so poljskega rodu, štejejo nad 4000 članov. Iz tega se sprevidi, da je štrajk jeklarjev uradno še vedno v teku, dasi je večina štrajkarjev poiskala v drugih obrtih svoje delo.

milijone ton blaga zapuščene. Tretjič štrajk ekspresnih uslužbencev v N. Y. je mnogo zavlekel stvar, a najbolj hudo nam je škodoval štrajk premarjarjev, radi katerega štrajka je stotine parnikov zaostalo. Ljudje iz tega sprevidijo, da naša pot ni bila baš z rožicami posuta, in da je en čas zgedalo kot da bi se vse zarotilo proti nam. Potrebno je bilo dolgih brzojavk, in še so potrebne, da se sedaj stvar ukrene do konca z vlado, o kateri moramo reči, da nam je skrajno naklonjena, toda so razmere včasih, iz katerih si celo vlada teško pomaga. Vse rojake, ki so pri tem prizadeti, prosimo, da vztrajajo. Mi delujemo z vso silo, da je vse v redu in da se poda blago na pot, toda kadar se vse sile zarote, mora človek ohraniti hladno kri. Edino žal nam je, ker je bilo blago nemogoče vsaj do Novega Leta spraviti domov. Toda, brez strahu, rojaki, v kratkem se stvar reši v vašo zadovoljnost. Glavna stvar je, da pride blago domov, in vse bokse, v redu in ohranjene. Na naše zastopnike v N. Y. se zanesite da bodo skupaj z odborom v Clevelandu vso stvar ugodno rešili najhitreje.

Toliko smo bili dolžni napisati, ker hočemo biti odkriti in ker smo dolžni ljudem dati pojasnilo. Nikogar ne zadene nobena krivda, a kakor hitro se stvar uredi naznanimo, kot smo naznanili tudi vsemu časopisju in vladi v staro domovino, da obvestijo tamošnje rojake

Nad 200 mrtvih v Ameriki po lesnem alkoholu

Hartford, Conn. 27. dec. Osem mož tukaj je mrtvih danes, ko so pili za božič neko brozgo, o kateri so mislili, da je žganje. Nekaj tujakšni gostilničar je kupil za božič skrivaj 12 sodov neke brozge, o kateri so mu rekli, da je "žganje", toda skazalo se je, da je bil lesni alkohol, po barvan z barvo. Plačal je za to \$12.000. Šestnajst drugih oseb leži nevarno bolnih, in nekateri bodo že umrli na posledicah. Gostilničarja so zaprli in ga obdolžili uboja, a vlada išče ono tvrdo, ki je poslala žganje v mesto.

V Cleveland se zopet bori šest mož s smrtjo, ker so pili na božič lesni alkohol. Dva sta v jako nevarnem stanju. Nove žrtve vozijo skoro vsako uro v bolnišnice. Iz East Liverpool, O. se poroča, da da sta tam dva možka umrla dan po božiču radi uživanja alkohola. 58 drugih oseb je nevarno zbolelo.

Enaka poročila prihajajo iz raznih krajev Amerike. Ob istem času se pa poroča, da je najetih več parnikov, ki vozijo dobro žganje iz Amerike. Iz Chicago je na božič odpeljal vlak za dva milijona dolarjev brinovca iz Portland Me. je odpeljal parnik 6000 ton ruma, skoro en milijon galon. To so vse posledice prohibicije. Užito stvar vozijo iz Amerike, a doma puščajo smrt, da umirajo ljudje v kopicah radi strupa.

Lesni alkohol je bil ob božiču od strani brezvestnih prodajalcev zanesen v razna mesta na vzhodu, kjer so ga razni gostilničarji in tihotapci prodajali ljudem za pravo žganje. Posledica je stotine smrtnih slučajev. Dosedaj se poroča, da je že več kakor dvesto mrtvih v raznih me-

stih. Ljudje kar po cestah padajo mrtvi. Mnogo sto oseb je zgubilo vid in so popolnoma slepe. Nadaljne stotine se bori v bolnišnicah za življenje. Sledeča je statistika strašne kuge, ki se je razširila med ljudstvom po raznih mestih:

V New Yorku je sedaj 55 mrtvih. Nad 150 jih je v bolnišnicah, 40 je postalo slepih. Smrtonosno žganje je bilo narejeno v Nem Yorku in dektivi so zločincem na sledu. Trije so že aretirani. V mestu Chicopee, Mass. jih je dočel umrlo radi zastrupljenega žganja 38, umira jih še kakih dvajset. Vlada je zaprla tri gostilničarje, ki so prodajali to žganje skrivaj božičnim gostom. Vsi so obtoženi umora. Ljudje so tukaj kar na cestah mrtvi padali, ali pa se zvižali v silnih bolečinah. Bili so strašni prizori. V Philadelphia, Pa. so umrli dose-daj štiri, med njimi en deček star 5 let, ki je pil vino, v katerem je bil lesni alkohol. V Chicago je štirinajst mrtvih 56 jih je v bolnišnicah. Policija svari ljudi, naj zaženejo žganje, katero so zadnje čase kupili, proč, sicer bo več mrtvih. V Denverju jih je dvajset v bolnišnici. 16 oseb je ostepelo.

V Clevelandu je sedaj 14 mrtvih, 90 v bolnišnicah. Policija je aretirala že 14 izdelovalcev žganja, ki so prodajali svoj produkt.

V Akronu so štirje mrtvi, v Elyria, O. trije. Vsega skupaj se računa sedaj, da je mrtvih v Ameriki nad 200, dočim je žrtve slepih ali bolnih nad en tisoč. Vsako uro še umirajo ljudje. Policija je aretirala že nad 50 prodajalcev pižake. Lesni alkohol je pravi strup.

BOŽIČNO VOŠČILO.

Dr. Slavko Gruič, poslanik države Srbov, Hrvatov in Slovencev, pošilja na Slovensko Narodno Zvezo, sledečo br-zojavko:

"Letošnji Božič, katerega smo drugič zjedinjili dočaka li, mi daje priliko, da častitam z najbolj toplimi željami celemu našemu tukajšnjemu narodu

Gruič. Nas veselil, ker se je poslanik spomnil naroda in mu častita k praznikom. To je prvič, da je bil jugoslovanski narod pozdravljen od svo jega zastopnika. Slovenska Narodna Zveza je poslala br-zojavko zahvalo.

Prošnja.

Jos. Nanut, uradnik račun skega oddelka, poverjenosti socialne oskrbe v Ljubljani, nas prosi, da priobčimo slede-čo prošnjo:

Anton Mozetič iz Solkana pri Gorici se prosi, da se vrne v domovino ali pa pošlje notarsko pooblastilo bratu Mirku, da ta sme v imenu vseh naslednikov Mozetičevih prejeti posojilo in odškodnino in zidati hišo. Ako kdo ve za naslov g. Antona Mozetiča, se prosi, da mu to sporoči in pošlje njegov naslov na Josip Nanut, uradnik Računskega Oddelka poverjenosti za socialno skrb v Ljubljani, (Bleivsova cesta).

— Na božični dan se je vršil dep domač družinski sestanek na 695 E. 109th St. kjer prebiva Mrs. Agnes Wertin, ki je gotovo najstarejša slovenska naseljenka v Clevelandu. Mrs. Agnes Wertin je dospela v Ameriko v starosti 17 let, in je danes stara 61 let, torej biva že 44 let v Ameriki. Njen prvotni dom je bil na Calumet Mich. Na božični dan so bili zbrani štiri rodovi pri tem družinskem sestanku. Mrs. Wertin ima tukaj dva sinova in štiri hčere, in sicer je ena Mrs. Schneller, druga Mrs. tretja hči je Clara, ki deluje kot bolniška strežnica v White tovarni in najmlajša je 16 letna Frances. Najmlajši član te družine je bila mala hčerka Mrs. Agnes Guest, roj. Schneller, ki je reprezentirala pravnikinjo Wertinove družine, dočim so otroci Dr. Kerna in Mr. Schnellerja unuki. Vsega skupaj je bilo zbranih 18 oseb. Pač srečen in izreden družinski sestanek.

— Pisma imajo v našem u-redništvu: Svetomir Božičević, Louis Canafay, Anton Sabec, Marija Znidar, Marija Vidic, Frank Lunka, Frank Zagar, Jože Ozimek, Augusta Debastia, Frank Jenko. Vse te protno, da se oglašijo do novega leta, kar sicer vrnemo pisma odkoder so prišla.

"AMERISKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

NAROCNINA:
Za Ameriko - - - - \$3.00
Za Evropo - - - - \$4.00
Za Cleveland po pošti - \$4.00
Povsemna številka - - - - 2c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na "Ameriška Domovina"
819 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 100

JAMES DEBEVEC, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 150 Mon. Dec. 29th 1919

Kaj je z jeklarskim štrajkom?

Delavci nas neprestano vprašujejo, kaj je z jeklarskim štrajkom. Mi vemo toliko kot oni. Znano je le toliko, da je bil jeklarski trust tako močno organiziran in pripravljen na štrajk, na drugi strani pa so bili delavci premalo organizirani, in kot trdijo unijski voditelji sami, štrajk ni imel uspeha. Vse kaže, da bo treba med jeklarskimi delavci bolj močne, vztrajne, železne organizacije, kadar zopet pride čas, da se obračuna z jeklarskim trustom. Štrajkarji, ki so tri mesece brez dela in zaslužka, seveda ne morejo živeti s tem, da so doma, kajti družine zahtevajo kruha, in tozadevno nam rojak iz Newburga, imenom J. A. opisuje položaj štrajka:

"Kot je javnosti znano, imamo jeklarski štrajk. Vsebinska tega štrajka je za nas delavce jako zanimiva, tako da jo mi pripisati delavci težko razumemo. Dne 22. sept. je bil napovedan jeklarski štrajk. Tu so bile prizadete American Steel & Wire Co. Union Rolling Mills Co., nekaj dni pozneje pa se je štrajk začel tudi pri Steel Barrel Co. Dogovorjeno je bilo, da se držimo trdno in vztrajno, da bomo dobili priznanje delavske federacije. Organizatorji štrajka so nam obljubili, da bodejo oni skrbeli za to, da se bo od New Yorka do San Franciscosa, od Canade do Meksike ustavilo vsako kolo, najsibo v tovarnah ali na železnicah, da bo vse v eni uri ustavljeno. Toda ali smo kaj takega videli?"

Nadalje so nam rekli, da se 6. oktobra snide narodna komisija, da bo podpisala federacijo. Prišel je 16. oktober pa so se razšli, in mi smo ostali zopet na cedilu. Nadalje so nam organizatorji obljubili, da s 1. novembrom gredo vsi premogari na štrajk, ti bodo držali tako dolgo, da bo podpisana naša unija s kompanijo, rekli so, da se prej ne bo nopolnil niti en funt premoga, dokler tudi naš štrajk ne bo poravnal. Kaj se je zgodilo? Premogari so lepo podpisali pogodbo, pa so se vrnili na delo, mi pa smo še vedno čakali. Ko so tukaj nekateri videli, da jeklarski štrajk nima pravega vodstva, so se šli pogajati s kompanijo, in pri Steel Barrel Co. so dosegli deset procentno zvišanje plače, in dogovorilo se je, da ako bo unija podpisana drugod, jo bo tudi Steel Barrel Co. priznala. Ti so torej šli nazaj delat ne zmešči se za jeklarje. Kmalu potem so se pogodili na isti način tudi z Union Rolling Mills, in tako so ostali sami delavci od American Steel & Wire Co. na cedilu, da oni podpisajo unijo za ves Newburg. Torej, delavci, ako nismo mogli podpisati unije skupaj, kako jo bomo sedaj posamezno? Vprašajte sedaj sami sebe, kako je to mogoče? Jaz rečem, da če eden pusti delo v tovarni, kjer je štrajk, pa gre delat v drugo tovarno, kjer je tudi štrajk, je ravno tak skeb, kot če bi ostal pri svojem delu v prvi tovarni. Ali je pa še slabši od prvega. Jaz sem bil tudi član delavske federacije, pa sem po 11 tednih sprevidel, da vse kar so nam obljubovali, je bilo neresnično. Kaj hočem? Sel sem po svoje staro delo."

Tako nam piše rojak. Jako zanimivo bi bilo slišati še od katere druge strani v tej zadevi, ker stvar je jako važna, zato je najbolje, če se delavci o tej zadevi temeljito pomenijo. Vse enake dopise te ali druge strani, priobčimo z veseljem, toda morajo biti dostojni, brez vsake osebnosti.

Jugoslovani in demokratična stranica.

Uredništvo tega lista je že nešteto povdarjalo svojo trdno vero in prepričanje v predsednika Zjedinjenih držav, Woodrow Wilson. Ta mož plemenitih idej se zadnje čase silovito sramoiti od strani vele-kapitalističnih krogov, posebno pa od strani republikanske stranke. Vse skupaj je precej umetno spletena politika republikanske stranke, ki dela priprave, da prihodnjih predsedniških volitev postane predsednik Zjedinjenih držav republikanec, namesto demokrat.

Ni naš namen na tem mestu razpravljati o bistvenih razlikah med demokratično in republikansko stranko v Ameriki. Stranke v politiki morajo biti, da se čisti javno mnenje, kajti vsi ljudje nimajo enakih nazorov, enakih principov in misljenja. Zato pa imamo volitve v Ameriki, da volivci čujejo argumente ene in druge stranke in tozadevno sodijo. Mi omenjamo le republikansko in demokratično stranko, ker druge pri politiki dosedaj ne pridejo v poštev. Da bi nam Jugoslovani pomagala kaj socialistična stranica, je izven mogočnosti, potem ko smo videli kaj laški socialisti delajo v Trstu s Slovenci.

mogoče ni bil kos, ali pa se je zavedal, da Zjedinjene države baš niso zainteresirane, če pride en kos te ali one zemlje k Jugoslaviji ali Italiji. To da na vsak način moramo priznati, da je Wilson ustvaril mogočno moralno strujo v korist Jugoslovancev. On kot demokrat, je stal na stališču, da Italijani ne morejo okupirati in se polastiti nobenega zemljišča, oziroma se za stalno narediti gospodarje v krajih, kjer je ljudska večina proti njim. Baš radi tega stališča predsednika Wilsona mirovna konferenca ni mogla rešiti Jadranskega spora, in lahko danes trdimo z vsem prepričanjem, da Jadransko vprašanje ne bo rešeno brez Amerike. Amerika je imela silovito odgovornost v tej vojni, in evropski zavezniki ne morejo na svojo roko nekaj ukreniti, proti čemu ameriška vlada protestira.

Če bi slučajno hoteli evropski zavezniki očitno podpirati imperialistične namene Italijanov, tedaj naletijo na velik odpor od strani Amerike. In evropskim zaveznikom ne bo v glavo padlo, da bi to storili, kajti predobro vedo, da je njih bodočnost mnogo odvisna od Amerike, in če bi Amerika nekoga dne zahtevala od zaveznikov svoje posojilo vrnjeno, pome ni to finančni padec zaveznikov. Zato pa morajo evropski zavezniki računati na dobro voljo Zjedinjenih držav, in gotovo ne bo Jadransko vprašanje rešeno vprid Italijanov popolnoma, dokler bo Amerika imela kaj spregovoriti v tem oziru.

Vse drugače pa se spremeni položaj, če dobi v Ameriki republikanska stranka moč v roke. Potem gorje nam Jugoslovanom. V predsedniku Wilsonu bomo izgubili edinega iskrenega in pravičnega zagovornika pravičnega zahtev Jugoslovancev. Naj se napada predsednik Wilson še toliko in toliko, dejstvo je, da je on od prvega dneva mirovne konference, pa vse do danes moško držal svojo besedo za Jugoslovane. Če se ni vse zgodilo, kakor je on hotel ni on kriv, ampak dejstvo je tudi, da brez njega ne bodejo mogli rešiti Jadranskega vprašanja.

Nasproti demokratom, ki imajo danes vlado v rokah, pa stoje republikanci, ki so od dneva do dneva, od časa do časa jasno pokazali, da imajo vse svoje simpatije z Italijani. Mogoče je danes v ameriškem senatu, ki ima skupno s predsednikom pravico odločevati ameriško stališče napram tujezemstvu, samo pet ali šest republikanskih senatorjev, ki so v simpatijah z Jugoslovani. Nasprotno pa je štiripetdesetna večina demokratičnih senatorjev naklonjena Jugoslovanom in bo glasovala za večino vseh predlogov, ki so v soglasju z jugoslovanskimi težnjami.

Pri tem nam pride v spomin nastop delegatov Slovenskega Republičanskega Zdruga, ki so bili prve dneve septembra meseca v Washingtonu zaslišani pred odborom senata za zunanje zadeve. Mi sicer nismo Slovenskemu Republičanskemu Zdrugu (ki se je prelevilo medtem v "Jugoslovansko Republičansko Zdrugo"), dasi označuje to ime krasno laž, kajti eksekutiva S. R. Z. je smrten sovražnik Srbov) nikdar pripisovali nobene važnosti. Kajti vsa eksekutiva tega Zdruga je socialistična, in tem ljudem ni toliko za republiko kot pa je za propagando socializma med rojaki. Kot taki tudi ne morejo negovati narodnih interesov, ampak so v tem oziru mednarodni, zato so pa popolnoma lahko prodali Trst Italijanom, ker kot mednarodnim ljudem jim je vseeno, ali je ta ali oni kos Jugoslovanske dežele jugoslovanski ali italijanski. Šli so pred kongres in rekli, da Jugoslovani ne zahtevajo Trsta in gotovih

delov istr. Republikanski senatorji, ki že itak komaj čakajo vsake prilike, da bi ugodili Italijanom, so bili te izjave R. Zdruga silno veseli. Ako pride taka delegacija v kongres, ki pravi, da zastopa 99 procentov ameriških Jugoslovancev, tedaj mora že biti res, da Jugoslovani ne marajo Trsta, in to je bila voda na mlin republikanskih senatorjev S. to izjavo je Rep. Zdruga zgubilo vsako pravico zastopati interese Jugoslovancev. To se tudi izraža v narodu jako jasno, kajti dohodki tega združenja so padli pod ničlo. Bojimo se le, da ne bi preostala svota v blagajni šla za kake socialistične namene, ki so proti ameriški. Med narodom se govori vsakovrstne stvari, ki mora jo nekod imeti svoj izvor.

Da preidemo k Wilsonu. 3. julija, 1918, je bila deputacija Jugoslovancev pri državnem tajniku, Hon. Robert Lansingu. Ta deputacija je obstajala s članov Slovenske Narodne Zveze, Hrvatskega Saveza ter Srbske Odbrane. Državni tajnik Lansing je v uradni avdijenci povedal jasno deputaciji, da imajo Zjed. države namen in odločnost zavzeti se za vse opravičene zahteve Jugoslovancev, in slednji se lahko zanesajo, da jih bodejo Zjed. države dosledno podpirale.

To je vse kaj drugega kot pa če pride deputacija Rep. Zdruga pred senat in pove, da ne mara Trsta. Sloven ska Narodna Zveza je zahtevala Trst in vso jugoslovansko Istru, Rep. Zdruga se je temu odpovedalo. Kdo ne ki dela za koristi naroda?

Wilson je na mirovni konferenci kakor tudi pozneje bil edini, ki se je boril proti italijanskim pretenzijam. Z njim zajedno dela na isti način vsa demokratična stranaka. Ko so Wilsona vprašali v Parizu, kaj namerava narediti Amerika, če Italija zaseže Dalmacijo, ali bo menda poslala svoje ladje nad Italijane, je odgovoril Wilson skrajno značilno: "Amerika ne bo poslala nobenih ladij v Italijo!" To pomeni, da se ameriško blago ne bo izvažalo v Italijo, kar zopet pomeni, da nastane polom v Italiji, ker slednja brez Amerike živeti ne more.

Je pa še stotine drugih primerov, ko je predsednik Wilson in njegova demokratična vlada jasno dokazala, da so ji interesi Jugoslovancev pri srcu. Wilson ni še nikdar odstopil od svojega programa in tudi ne bo. Če se ni tako zgodilo kot je on hotel imeti, so krivi v prvi vrsti evropski zavezniki, ki imajo druge interese kot Amerika, drugi indiferentnost ameriškega naroda, ki prav nič rad ne vrtika svojega nosa v evropsko mešanico, in tretjič desperatni napadi republikanske stranke na Wilsona, katerega hočejo uničiti.

Mi Jugoslovani ne moremo drugega pričakovati, kot da obdržimo neomajano zupanje v predsednika Wilsona in demokratično stranko. To ni nobena politična agitacija, ampak mi se moramo držati one sile, ki nam je volja na pomagati. Republikanci so vseskozi pokazali skrajne simpatije napram Italiji, in vodja republikanskih senatorjev, se je izjavil, da Jugoslovani niso zmogni za samovlado. Istotako nimamo pričakovati nobene prihodnosti od socialistov, ker so mednarodni, dočim mi Jugoslovani potrebujemo močne narodne organizacije in zavesti, če hočemo svobodno dihati, kajti v pobratimstvu z Italijani, bi morali podležiti, ker smo malenkostni v številu na pram Italijanom. In da italijanski socialisti jasno cilja na smrt našega jezika, kažejo nastopi in mahinacije italijanskih sodrugov v Trstu. Nam ameriškim Jugoslovanom ne preostaja drugega kot podpirati demokratično stranko. In to bomo storili.

il. Kot smo rekli v začetku: Mi nismo še nikdar vere zgubili v Wilsona, kot jo je mar sikateri. Pride dan, ko bodo njegove besede upoštevane. Prihodnje leto se vrše predsedniške volitve v Ameriki. Naj se zgodi, da je zvoljen republikanec predsednikom, in od strani ameriške vlade se ne bo ničesar storilo za Jugoslovane. Danes imamo samo eno zavetje, samo eno pomoč — in ta je Wilson ter njegova stranka. Vsi drugi nas prezirajo.

Mislimo, da smo rojakom dovolj jasno raztolmačili, da vedo kje je njih rešitev. Zanesite se na same sebe, biti pripravljen ter politično pomagati onim, ki so dosledno z besedo in dejanjem pokazali, da so na naši strani.

Zadnji pozdravi iz Amerike.

Podpisani Matevž Lavriša, Alojz Čepon, John Zorc, Anton Požes in Anton Kaučnik se pred odhodom iz New Yorka še enkrat poslavljamo od svojih številnih prijateljev in znancev v No. Chicagi in Waukegan, Ill. Ob enem se še enkrat zahvaljujemo vsem, zlasti John Zalarju, Frank Furlanu, Frank Zorcju, John Lešnjaku in Louis Verhovcu za vso pomoč in prijaznost, ki so nam jo izkazali pred našim odhodom. Zahvaljujemo se ob tej priliki tudi rojaku Leo Zakrajšekju za njegovo hitro in dobro postrežbo, s katero smo mi vsi popolnoma zadovoljni in zato njegovo tvrdko vsem rojakom v Ameriki priporočamo. (To smo napisali iz svoje lastne volje in sami plačamo za priobčitev). Alojz Čepon, Janez Zorc, Anton Požes, Anton Kaučnik, Matevž Lavriša.

Podpisani se pred odhodom iz Amerike na parniku LaFrance še enkrat poslavljamo od vseh svojih prijateljev in znancev v Waukeganu in No. Chicagi, Ill., in vse iskreno pozdravljamo. Dalje uporabimo to priliko, da priporočimo rojaka Leo Zakrajšekja tudi drugim rojakom, ker vemo, da bodo tudi drugi pri njem tako točno in pošteno postreženi kakor smo bili mi.

Vsem rojakom v Ameriki iskren slovenski pozdrav. Lovrenc Jašovec, Anton Leskovec in John Sedej.

OBJAVA

— V petek, 2. jan. 1920, naš list ne bo izšel, ker je dan poprej Novo leto, in bi morali ves ta dan delati, če bi hoteli imeti v petek list. Toda ljudje potrebujejo počitka. Naš urad se bo zapri v sredo, 31. dec. ob 4. uri popoldne in ostane zaprt do petka, 2. jan. do 8. zjutraj.

iz urada dr. Mir, št. 10. SDZ. Bilo je že večkrat na rednih sejah povedano, da se od otrok ne sprejema nobenega asessmeta; to pa zato ne, ker se krši red seje. Otroci pridivijo v prostoro, kjer se vrši seja, in na ta način ne kaže drugega kot otroke najpro odpraviti, potem se vse seje lahko otvori. Vsakdo lahko sprevidi, da to ni pravilno. Ako je član zadržan, da se seje ne more udeležiti, naj plačilo knjžico in denar izročiti drugemu članu društva. To ostane pribito, ker se je na seji tako sklenilo. Vidite torej, da se od otrok ne sprejema nobenega asessmeta niti na dan-veje ne, kakor ne pri tajniku. Vsak član ima čas plačati svoj asessment do 25. vsakega meseca. Nadalje vas moram tudi opozoriti, da na zadnji konvenciji S. D. Z. je bilo sklenjeno, da član, ki je štirikrat v enem letu suspendiran, bo izobčen iz Zveze. Na društveni seji 7. dec. se je sklenilo glede ohih članov, ki se selijo iz enega stanovanja v drugo, da to naznanijo društvenemu tajniku ter povedati novi naslov. Kdor se nebo po tem zaval, se mu prikaže postora. To ne velja samo za moške, ampak tudi za ženske. Členjeni bratje in sestri! Uravajte to in naj vsak stori svoje dolžnost potem pa bo vse v lepem redu. Opozorjam tudi starše, da z nevim letom dajo zavarovati svoje otroke v našo domačo Zvezo, da vam ne bo treba stikati po tujih inšurancih. Svoji k svojimi Za pojasnila se obrnite do tajnika. (151) PETER SIMČIČ, tajnik

IZJAVA
Spodaj podpisani izjavljam, da sem sam-za svoje vesti izposloval selitveno dovoljenje od Fire Insurance za Slovensko Narodno Štalično iz sedesetih prostora v prostoru S. N. Doma. Izjavljam, da sem to storil brez vdanosti občini S. N. Citinina in Slovenske. Občutim, dosti, ki postavlja Slovenski Narodni Citinini vrednotiv, da s tem negovalno priznava. A. HAYNER

BOLNI SLOVENSKI LJUDJE

Če ste postali brez upoštevanja, da zdravite, PRIDITE K NAM, kajti imamo zdravila, ki so izšla iz KRONIČNIH, NERVOZNIH in KOMPlicIRANIH BOLEZNIH katero so bile zanesljivo ali pa nepravilno zdravljene. Imel sem uspeh z mnogimi pacienti, ki nikakor niso mogli dobiti olajšanja ali zdravila, in kar sem storil za druge, lahko naredim za vas. Nikar ne zapravljajte več časa, ampak pridite danes k meni. Navsez je zastonj.

ALI TRPITE NA KRONIČNIH, NERVOZNIH, KRVNIH, KOŽNIH ALI KOMPlicIRANIH BOLEZNIH, ali pa imate ZELOČNE, ODVAJALNE IN JE TRNE NEPRILIKE, ali imate mogoče REVMATIZEM, BOLEČINE V HRSTU, GLAVOBOL, ZAPRTJE, VRTOGlavOST ALI PA KATAR V GLAVI, NOSU ALI GRLU. Če je tako, tedaj se povzdignite, menoj, kajti imel sem priliko z uspehom zdraviti vse te bolezni. Po dal vam bom svoje pošteno mnenje glede vašega zdravja, potem se vas akurtno in natančno PREISCEM in vam povem kaj morate narediti za vas. VPRAŠAJTE ME SEDAJ, KER ODLASANJE JE LAHKO PREPOZNO.

POMNITE PREISKAVA JE ZASTONJ.

Ob nedeljah od 10. zj. do 2. pop. **DR. KENEALY** Uradna ura od 9. zj. do 8. zvečer.

647 Euclid ave. Second Floor, Cleveland, Ohio. Republic Bldg. Peing Star gledališča.

Lake Shore Banking & Trust Co.

ST. CLAIR AVE. VOGAL 55. CESTE

Pošiljamo denar v staro domovino točno in hitro. Vsaka pošiljatev je jamčena. Prodajamo šifkarte. Pomagamo dobiti legitimacije, passe. Plačamo od hranilnih vlog 4 proc. obresti. Pišite za najljubše informacije slovensko ali hrvaško.

J. B. MIHALJEVIČ, upravitelj inozemskega oddelka.

J. S. Jablonski

SLOVENSKI FOTOGRAF

6121 ST. CLAIR AVE.

Izdela slike za žentbe in družinske slike, otroške slike, po naj. ovejši modi in po nizkih cenah. Za \$4.00 vrednostnih slik (en dočut), naredimo eno veliko sliko v naravnih velikosti ZASTONJ.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

VABILO na VESELICO

KATERO PRIREDE

društva Slov. Nar. Doma

NA SILVESTROV VEČER IN NA NOVEGA LETA DAN, V LASTNIH PROSTORIH.

NA PROGRAMU JE:

srečolov, metanje obročkov in vrtenje kolesa sreče. Mnogo krasnih dobitkov bode na razpolago. Vršila se bode tudi dražba prašičeve glave in še drugih predmetov, vzlati krasnega prta za piano, katerega je darovala ena naših rodoljubnih žensk.

V kleti se bode dobila hladilna pijača za žejne in prave kranjske klobase z zeljem za lačne. Pa tudi še kaj drugega za naše vrle ženske in dekleta bode na razpolago. Ni se pozabilo na plesa željno mladino, ter bo igrala znana izvrstna godba "Bled" po katerih taktih se bode lahko vrtelo, da bode veselje. Na Novega leta zvečer se bode vršilo zrebanje srečk, ki so se zadnji čas prodajale. Ne pozabite prinesiti sabo Vaše srečke kajti srečni dobitelji bodo dobili dobitke precej po zrebanju.

Kedor želi te dni imeti resnično zabavo na ne zamudi posetiti te veselice. Na svidenje v Slov. Nar. Domu na Silvestrov večer in Novega letadan.

Z najboljšimi vdeležji Vas vabijo

DRUŠTVA S. N. DOMA.

HANS IZ ISLANDA

Roman

Schumacker pa odkima z glavo in reče z mrzlim glasom: "Zdi se mi, da je grof d'Ahlefeld danes veliko bolj gotov svoje zmage in stališča, kakor je bil leta 1677, ko so me prvič sodili."

"Mir in posluš!" zakliče sedaj predsednik, ki se takoj zatem obrne proti drugemu ujetniku ter zahteva njegovo ime in poklic.

Ta drugi ujetnik je bil videti hribovec ogromne postave, katerega čelo je bilo popolnoma v obvezah. Počasi se dvigne in reče: "Jaz sem Hans, Hans iz Islanda in Klipstadurja."

Strah prevzame vso množico v dvorani, in Schumacker, ki je imel ves čas povešeno glavo, slednjo zdajci dvigne ter po strani pogleda svojega nenavadnega soseda, pred katerim so se vsi drugi tresli.

"Hans iz Islanda," vpraša predsednik, "ko je nemir v dvorani nekoliko potihnil, kaj imate vi povedati v svoj zagovor?"

Ethel je bila ravno tako prestrašena kot vsak gledalec v dvorani, ko se je omenilo ime slovitega briganta, ki je igral tako dolgo nemalo vlog v njenih sanjah in njenem Ordenerju. Boječe upre svoje male oči proti mestu, kjer sedi silni velikan. Spomnila se je, da se je moral njen Ordener boriti s tem velikanom, in da je mogoče postal njegova žrtev. Ta misel se je ponovno polotila njene nemirne duše ter jo je skoro popolnoma prevzela. Tako je bila prevzeta bolestin občutkov pri tej misli, da je komaj slišala surove in kratke odgovore, katere je dajal dozdevni Hans iz Islanda na vprašanja sodnije. Ethel je smatrala velikana za morilca njenega Ordenerja. Razumela je le toliko, da se je velikan izjavil, da je bil vrhovni načelnik upornih čet rudarjev.

"Ali ste z svoje lastne volje," nadaljuje predsednik, "ali na nasvet drugih prevze-ri poveljstvo upornikov?"

Dozdevni Hans iz Islanda pa odgovori: "Ne, nisem prevzel poveljstva iz svoje lastne volje."

"Kdo vas je torej pregovoril k temu zločinu?"

"Neki mož po imenu Hacket."

"Kdo je ta Hacket?"

"Zastopnik Schumackerja, katerega je tudi nazival grof Griffenfeld."

Zdajci se obrne predsednik sodnije proti Schumackerju: "Schumacker, ali poznate vi Hacketa?"

"Prehitel ste me, grof d'Ahlefeld," odvrne stari mož, "baš kar sem vas hotel vprašati isto stvar."

"Joan Schumacker," reče predsednik, "vaše sovraštvo ni na pravem mestu. Sodnija bo znala pravilno ceniti vaše obnašanje napram njej."

Tu pa vstane škof in ko se obrne napram malemu možu, ki je očitno splošno v sodniji delo sodnjega pisarja, reče škof: "Gospod privatni tajnik, ali je ta mož Hacket eden izmed vaših klientov?"

"Ne, vaša milost," odvrne tajnik.

"Ali je sploh komu znano kaj se je zgodilo s tem Hacketom, ki je očitno glavna oseba pri tej obravnavi?"

"Na bojišču ga niso ujeli; torej je moral zginiti..."

Zdelo se je kot bi skušal privatni tajnik dati več poguma svojemu glasu, ko je spregovoril slednje besede:

"Tudi meni se zdi, da je popolnoma zginit s tega sveta," reče zdajci Schumacker.

Skof pa nadaljuje: "Gospod tajnik, ali vam je znano, če kdo preganja tega Hacketa? Ali sploh kdo ve kakšen je, ali ima njegov opis?"

Predno more privatni tajnik odgovoriti vstane eden izmed ujetnikov. Bil je to mlad premogar, resnega, ponosnega obraza.

"Prav lahko ga vam opiše

mo," reče z odločnim glasom. "Slednji Hacket, agent Schumackerja, je mož majhne postave, z širokim obrazom, usta pa ima kot pekleniška odprtina. Poslušajte, gos pod škof; njegov glas je popolnoma podoben glasu onega gospoda tam, ki piše pri mizi, in katerega je vaša škofovska milost nazvala "privatni tajnik". In res, da ni ta soba tako temna, in če bi imel gospod "privatni tajnik" malo manj las, da bi skrli svoj obraz, tedaj bi prav lahko prisegel, da je izdajalec Hacket popolnoma podoben gospodu privatnemu tajniku."

"Naš brat govori resnico," zakličejo ujetniki na vsaki strani mladega premigarja.

"Ha, res je," mrmra Schumacker, in v njegovih očeh se je pojavil pogled zmagovalca.

Privatni tajnik se ne hote zganje na svojem prostoru, in sicer morebiti radu strahu, ki ga je občutil ali radi nevolje, ker ga primerjajo z izdajalcem Hacketom. Predsednik sodnije pa, ki je sam postal ves vznemirljen, se zdajci dvigne in reče: "Ujetniki, pomnite, da vam je dovoljeno govoriti le tedaj, kadar vam ta sodnija stavlja vprašanja; in svarim vas, da ne zasramu jete sodnih uradnikov z neprimernimi primerjavami."

"Toda, gospod predsednik," se dvigne zdajci škof, "mi smo slišali samo opis omenjenega Hacketa. Če ima zločinec Hacket res isto postavo kakor gospod privatni tajnik, tedaj nam bo jako koristno, da ne zasramu jete sodnih uradnikov z neprimernimi primerjavami."

Predsednik prekine škofa v njegovem govoru.

"Hans iz Islanda, vi, ki ste imeli mnogo občevariti s Hacketom, ki vas je najel za poveljnika upornikov, povejte nam, ali je gospod privatni tajnik v resnici podoben izdajalskemu Hacketu?"

"Nikakor ne," odvrne velikan brez odlašanja.

"Torej vidite, gospod škof, da oni ujetnik ni govoril resnice," reče predsednik.

Skof da za namigljajem glave znamenje, da je zadovoljen, predsednik pa se obrne k drugemu ujetniku in mu stavi običajno vprašanje: "Kako je vaše ime?"

"Wilfred Kennybol iz Kiol-len gorovja."

"Ali ste bili vi med uporniki?"

"Da, gospod, resnica naj pride na dan, pa naj velja kar hoče. Ujeli so me v prokletih soteskah Črnega Stebrovja. Bil sem poveljnik hribovec."

"Kdo vas je nahujskal k zločinu upora?"

"Naj vam razložim, zakaj se je upor začel. Naši bratje rudarji so se pritoževali radi kraljevega protektorata, in to je jako naravno kaj ne vaša milost? Postava, ki pravi, da po smrti premogarja ali rudarja podeduje vse kralje, je skrajno krivična. Če bi vi ne imeli družega kot malo kočo, delano iz blata in par lističih koz, tedaj tudi ne bi radi videli, da bi vam kdo to odnesel. Rudarji so se pritožili, toda vlada ni hotela poslušati njih pritožb." Potem pa, gospod, ker ni bilo drugače mogoče, so se spuntali, in prosili so nas hribovce, da jim pomagamo. In take prošnje nikakor nismo mogli odkloniti našim bratom, ki imajo enake molitve kot mi, ki častijo iste svetnike kot mi. In to je vsa zgodba tega upora."

"Toda ali ni nihče," začne predsednik znova, "hujskal, sifil ali vodil to vašo ustajo?"

"Da, prišel je med nas neki gospod Hacket, ki je neprestano govoril, da moramo rešiti nekega grofa, ki je zaprt v Munkholm trdnjavi, in katerega zastopnik je bil baje on. Mi smo obljubili, da naredimo kar zahteva, kajti nam je bilo itak vseeno, če je en ujetnik več ali manj."

"Ali ni bilo dotičnemu grofu ime Schumacker ali Griffenfeld?"

"Da, tako je, čas vaša."

"Ali ste ga kdaj videli?"

"Ne, gospod, toda če je on stari mož tam, ki ima toliko imen, tedaj moram priznati —"

"Kaj?" ga prekine predsednik.

"Da ima krasne bele lase, skoro ravno take kakor oče sestre mojega brata, ki živi v vasi Surb."

Tema v sodnji dvorani je preprečila, da se ni moglo spoznati, če je predsednik sodnije prišel radi odgovora v zadrego ali ne. Predsednik zdajci zapove strelcem, da prinesejo neke ručice prapore v dvorano.

"Wilfred Kennybol," vpraša predsednik, "ali spoznate te zaštevce?"

"Da, vaša milost; te prapore nam je dal Hacket v imenu grofa Griffenfelda. Grof je dal tudi razdeliti orožje med premogarje, kajti mi orožja nismo potrebovali, kajti z orožjem sami neprestano živimo v hribih."

"Ali čujete sodniki," se oglasi zdajci privatni tajnik, da "je ujetnik Schumacker razdeljeval orožje in prapore upornikom potem svojega zastopnika Hacketa."

"Kennybol," vpraša predsednik, "ali imate se kaj omeniti?"

"Ničesar, vaša milost, razven da lahko rečem, da ne zaslužim smrti. Jaz sem samo bratsko pomagal ubogim rudarjem, in lahko vam povem, da star lovec kot sem jaz, pa vendar moja krogla ni nikdar zadela kakega izmed kraljevih jelenov."

Predsednik pa, ne da bi odgovoril na to prošnjo, je začel izpraševati oba Kennybola tovariša. Starejši izmed dveh, je izjavil, da se imenuje Jonas, in je ponovil vse ono pričevanje, kakor ga je izjavil Kennybol. Drugi izmed ujetnikov pa, oni mladi, resni mož, ki je prej našel tako veliko podobnost med Hacketom in med privatnikom tajnikom, se je imenoval Norbith. Ponosno je trdil, da se je udeležil vstaje rudarjev, toda o Hacketu in Schumackerju ni hotel povedati ničesar, rekoč da je prisegel tajnost cele zadeve, in je pozabil na vse drugo, razven svoje prisege. Zaman je skušal predsednik z grožnjami ali obljubami kaj spraviti iz njega, mladega trmastega moža niso mogli omajati. Še več, on je neprestano trdil, da se ni spuntal radi Schumackerja, ampak iz zvroka, ker je njegovo mater zeblo in je trpela lakota. Nikakor ni zanikal, da mu je smrt ljubša od življenja, toda izjavil je tudi, da bi bilo krivično njega ubiti, kajti če njega ubijejo, povzročijo tudi smrt njegove matere, ki ni naredila ničesar krivega.

Ko je Norbith nehal z govorom, je privatni tajnik še enkrat prečital vse obtožbe naperjene proti ujetnikom, in je posebno poudarjal obtožnico proti Schumackerju. Prebral je nekaj upornih besed, ki so bile natisnjene kot gesla na rudečih praporih, in skušal je dokazati, da so vsi ujetniki krivi veleizdaje, posebno pa Norbith, ki se je s prisego zavedal, da ne pove ničesar, kar je zločinskega storil. "Nam ne preostaja ničesar drugega," je dejal privatni tajnik na koncu svojega govora, "da zaslišimo še enega ujetnika, ki dosedaj ni prišel v poštev, in mi imamo močne sumnje, da je on skriv

ni zaslužnik obilni, ki je tako slabo služil, za red in javni mir provinca Troadijem. Ta obilni je radi svoje nemarnosti dovolila, da se je revolucija začela in uspešno nadaljevala, ta revolucija je kričala, da bodejo šli ti obtoženci v smrt in da Schumackerju zopet pretijo vislice, katerim je že enkrat radi kraljeve milosti pobegnil."

Dajte prihodnost!

NIZKE CENE

Cene kronam so tako nizke, da skoro ne morejo biti nižje. Izrabite to priliko, ako nameravate poslati svojcem kako pomoč ali plačati kak dolg. Vsaka pošiljatelj potem moje tvrde je popolnoma varna pred izgubo.

100 Kron za	\$ 1.30
200 Kron za	\$ 2.50
500 Kron za	\$ 6.00
1000 Kron za	\$ 11.75
5000 Kron za	\$ 58.00
10.000 Kron za	\$115.00
25.000 Kron za	\$285.00

50 Lir za	\$ 4.50
100 Lir za	\$ 8.75
200 Lir za	\$17.00
500 Lir za	\$42.75
1000 Lir za	\$85.00

POTOVANJE. Parniki s starokrajskimi potniki zopet redno odhajajo vsak teden. Kdor želi potovati naj piše ali pa pride na moj naslov. Prostor na parniku se lahko dobi.

POTNE LISTE preskrbim onim ki nečajo sami imeti tega posla.

PRENOČIŠČE: Ako hočete imeti snažno, udobno in varno prenočišče po nizki ceni, ko ste New Yorku, se oglašite v mojem uradu; nič zato, ako ste karto kje drugje kupili. Posrečilo se mi je namreč dobiti primerno tri-nadstropno poslopje za prenočišče za potnike.

LEO ZAKRAJŠEK

70 — 9th Avenue,
NEW YORK, N. Y.

Prvi in Edini Slovenski Doktor
Ophthalmologije

Zdravi slab pogled, glavobol, nervoznost itd. z očali in oftalmološko metodo.

Upravna križ pogled brez operacije. Ako vaši očali dajo dober pogled, toda ne olajšajo glavobol in nervoznost to je dober dokaz, da nimate pravih očal. Pojdite k oftalmologu, da Vas popolnoma preliče ter odzdravi vaše oči. Pazite na vaše oči s tem, da jih daste prebrskati ob pravem času. Glavobol, nervoznost itd. povzročijo slabe oči. Ako imate slab pogled in ne dobite pravih očal ter oftalmoloških tretmanov, živci v očesu postanejo artvi in vi zgrabite vaš vid popolnoma.

L. A. STARCE
DOCTOR OF OPHTHALMOLOGY
5301 St. Clair Ave.
URADNE URE:
od 10 do 12
od 2 do 4
od 8 do 8
ob nedeljah od 10 do 12

Dr. S. Hollander,

zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj
do 8. zvečer.

Zaprto ob sredah pop.
tudi v nedeljo zjutraj.

Tri fante se sprejme na hrano in stanovanje. 6010 St. Clair ave. 151

Cenj. slov. občinstvu naznanjam, da sem pričel na 6622 St. Clair Ave., to je v ozadju Kalanove prodajalne moderno urejeno

KLEPARSKO OBRT,

kjer popravljam in nanovo izdelujem vsakovrstne galvanizirane posode iz kositra, popravljam strehe, žlebove, cevi za peči, furnase, in drugo v mojo stroko spadajoče

Vse moje delo prvovrstno in garantirano.

JERRY GLAVAC

Vsem se toplo priporočam
5522 St. Clair Ave. Bell telefon Rosedale 4325

Dr. J. V. ZUPNIK,

SLOVENSKI
ZOBO ZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.
Kuanovo poslopje nad Grd. novo trgovino.

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah.

Uradne ure od 8.30 zjutraj do 8.30 zvečer.

Liberty Street v Clevelandu in v okolici polna vrstnost.

POZOR, ROJAKI!

Naznanjam, da popravilam radiatorje pri avtomobilih, fenderje, luči ter tenke za gasolin. Naše delo je prve vrste, točno in garantirano. Cene so zmerne. Se vam pripravam za obila naročila.

General Auto Radiator Repair Co.
8912 St. Clair Ave. (3)

Slovenski orkester.

Člani katerega so samo edino Slovenci. Se pripravajo društvom in sploh občinstvu v Clevelandu in okolici za igranje pri plesih, koncertih in drugih zabavah. Izvrstna godba za primerno ceno. Nadaljna pojasnila se dobijo v S. N. D. J Ivanuš voditelj. 150

NAZNANILO.

Slovenec v Clevelandu in okolici naznanjam, da imam na razpolago najboljšo avtomobile

katere lahko rabite za slučaj ženitovanja, krsta, pogreba ali izletov. Pokličite nas in bodele točno postreženi, po nizkih cenah. Se priporočamo za obila naročila. Dobro poznani

Anton Korošec
1063 Addison Rd.
Tel Princeton 701 L. Bell
Rosedale 5464 R.
Odrpno noč in dan 10

5%

Average Capital \$500,000.00

SLOVENSKO STAVBINSKO IN POSOJILNO DRUŠTVO

6313 ST. CLAIR AVE.

PLAČUJE 5% OBRESE

Najboljši čas, da vložite svoj denar v napredno slovensko podjetje.

Denar je varen, dvigniti ga morete vsak dan.

Zavod je pod strogim državnim nadzorom.

Uradujemo tudi zvečer, ko imate čas in pogovoriti se morete v svojem materem jeziku.

Kadar prodajate, ali kupite posestva, oglašite se pri nas za svet.

Vsičajte svoj denar tam, kjer boste lahko dobili pomoč v slučaju podpore. Naš zavod je za slovenske in hrvatske delavce — od njih tudi pričakujemo sodelovanja.

SLOVENSKO STAVBINSKO IN POSOJILNO DRUŠTVO

(Mo. Fvl.)

IGNAC SLAPNIK

PRVA SLOVENSKA
PRODAJALNA S SVEZIMI IN UMETNIMI
cveticami

Se priporočam slovenskim družinam za lepe cvetlice v posodah, da si z njimi okrasijo svoj dom. Lepa izbira krasnih cvetlic za vse prilike, krste, poroke in pogrebe.

Pri meni dobite cvetlice cenejše kot kje drugje. Slovenci, kupujte pri svojem rojaku.

ZELIM VSEM SKUPAJ SREČNE
PRAZNIKE IN NOVO LETO.

6113 ST. CLAIR AVENUE

Zaupno zdravilo dela čudeže.

Skoro že trideset let se Trinerjeva zdravila rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in ešlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper klaginjno na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vijni duvek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo ceno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačati za potrebščine, in tudi lekarja stane veliko več, ni mogoče druginji v okoliščini. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO

tonej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgrubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devdeset odstotkov povzročenih in spodbil v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko VINO očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen biolog zlotovornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi lekci so prosti vsakovrstne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno zareče rudeče vino. V zadevi zabasarnosti, nepravilnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navedne slaboče, kakor tudi v žlebočnih neprilicah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje ali druge belavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite tak lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevragije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najpotrebnejša in najhitrejša pomoč. Jako dobro je tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kohanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN

je izvrstno inprav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za lepljanje grla in st; istotako, za čiščenje ran, izpščanje in drugih kožnih obolenj. Dobi se v vseh lekarnah.

Najnovejša nagrade so dobila Trinerjeva zdravila na mednarodnih razstavah: Gold Medal—San Francisco 1915. Grand Prix—Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

MANUFACTURING CHEMIST.

1333-1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.